

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriui
Raimondui Šukiui

2016-12-23 Nr. 31N-1567(8.1)
2016-12-02 Nr. 4D-2015/2-1281/3D-3362

DĖL SEIMO KONTROLIERIAUS PAŽYMO REKOMENDACIJOS VYKDYMO

Žemės ūkio ministerija, atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriaus rekomendaciją, išdėstytą 2016-12-02 pažymoje Nr. 4D-2015/2-1281/3D-3362 „Dėl Remigijaus Butkaus skundo prieš Klaipėdos rajono savivaldybę, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Klaipėdos regiono aplinkos apsaugos departamentą, Klaipėdos apskrities vyriausiojo policijos komisariato Klaipėdos rajono policijos komisariatą ir Nacionalinę žemės tarnybą prie Žemės ūkio ministerijos“ (toliau – Pažyma), teikia išvadą šioje rekomendacijoje nurodytu klausimu.

Pagal šiuo metu galiojančio Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso 45 straipsnio nuostatas, už savavališką privačios nuosavybės teise priklausančios arba valstybinės žemės, miško, vandens telkinių užėmimą arba savavališką privačių ar valstybinių vandens telkinių naudojimą skiriama atitinkama bauda. Analogiškos nuostatos numatytos ir nuo 2017-01-01 įsigaliosiančiame Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 110 straipsnyje. Pažymoje pateiktas siūlymas tobulinti teisės aktus, reglamentuojančius žemės naudojimo valstybinę kontrolę, numatant galimybę Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Nacionalinė žemės tarnyba) darbuotojams, nustačius pažeidimus dėl savavališkai užimtos valstybinės žemės, skirti įspėjimą. Žemės ūkio ministerijos manymu, tokio pasiūlymo įtvirtinimas teisės aktuose būtų tikslingas, tačiau siekiant įvertinti, ar bus užtikrintas tinkamas valstybės interesų įgyvendinimas, reikia gilesnės teisės aktų nuostatų analizės bei detalesnio įvertinimo, kaip siūlomos įtvirtinti nuostatos veiktų praktikoje. Atsižvelgdama į tai, Žemės ūkio ministerija planuoja suorganizuoti susitikimą su suinteresuotomis institucijomis šiam siūlymui aptarti. Apie galutinį sprendimą dėl minėto siūlymo Žemės ūkio ministerija informuos Jus raštu.

Dėl siūlymo nustatyti pareigą Nacionalinei žemės tarnybai inicijuoti teisminį procesą dėl savavališkai užimtos valstybinės žemės atlaisvinimo, nustačius, kad šis pažeidimas nėra pašalintas, pažymėtina, kad pagal Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostatas

Nacionalinė žemės tarnyba yra patikėtinė visos Lietuvos Respublikos valstybinės žemės, išskyrus žemę, kuri šio ir kitų įstatymų nustatyta tvarka patikėjimo teise perduota kitiems subjektams. Ši nuostata reikštų, kad Lietuvos Respublikos Seimas, kaip valstybės turto savininko funkcijas įgyvendinantis subjektas (Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 7 straipsnio 1 dalis), Nacionalinei žemės tarnybai suteikė ne tik teisę valdyti, naudoti ir disponuoti valstybine žeme, bet ir pareigą sprendimus dėl valstybinės žemės valdymo, naudojimo ir disponavimo ja priimti tokius, kad jie labiausiai atitiktų valstybės interesus, t. y. Nacionalinė žemės tarnyba, valdydama, naudodama valstybinę žemę ar ja disponuodama, privalo elgtis kaip apdairi bei racionali savininkė ir vadovautis Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 9 straipsnyje numatytais visuomeninės naudos, efektyvumo bei racionalumo principais. Atsižvelgiant į tai darytina išvada, kad ir pagal šiuo metu galiojančius teisės aktus Nacionalinė žemės tarnyba privalo aktyviai naudotis savininkui Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 4.98 straipsnyje suteiktu nuosavybės teisės gynimo būdu – reikalauti pašalinti bet kuriuos jo teisės pažeidimus, nors ir nesusijusius su valdymo netekimu, ir inicijuoti teisminį procesą dėl savavališkai užimtos valstybinės žemės atlaisvinimo, nustačius, kad šis pažeidimas nėra pašalintas.

Atkreipiame dėmesį, kad Žemės ūkio ministerija, vadovaudamasi Žemės naudojimo valstybinės kontrolės nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. gruodžio 12 d. nutarimu Nr. 1244 „Dėl Žemės naudojimo valstybinės kontrolės nuostatų patvirtinimo“, 9.1 papunkčiu, gavusi iš Nacionalinės žemės tarnybos pateiktas žemės naudojimo valstybinės kontrolės metines ataskaitas, analizuoja jas ir apibendrina žemės naudojimo valstybinės kontrolės patikrinimų rezultatus bei teikia pasiūlymus, rekomendacijas dėl žemės naudojimo valstybinės kontrolės atlikimo. Taigi, Žemės ūkio ministerija teikdama siūlymus, rekomendacijas dėl 2017 m. žemės naudojimo valstybinės kontrolės vykdymo, kartu nurodys Nacionalinei žemės tarnybai, kad ši užtikrintų, jog Nacionalinės žemės tarnybos teritoriniai padaliniai, nustatę, kad pažeidimas dėl savavališkai užimtos valstybinės žemės nėra pašalintas, imtųsi veiksmų dėl šios žemės atlaisvinimo inicijuojant teisminį procesą.

Ministras

Bronius Markauskas